

**VILKAVIŠKIO R. GRAŽIŠKIŲ GIMNAZIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO**

2017 m. rugpjūčio 31 d. Nr. V-
Gražiškiai

Vadovaudamasi Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. liepos 25 d. sprendimu Nr. B-TS-1068 patvirtintų „Vilkaviškio r. Gražiškių gimnazijos nuostatų“ 30.10. punktu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-657 patvirtintu „Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašu“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 patvirtintu „Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu“,

t v i r t i n u pridedamą Vilkaviškio r. Gražiškių gimnazijos pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašą.

Direktorė

Grita Launikonienė

Parengė
Sekretorė

Milda Liutkevičiūtė
2017 m. rugpjūčio 31 d.

PATVIRTINTA
Vilkaviškio r. Gražiškių gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V-180

VILKAVIŠKIO R. GRAŽIŠKIŲ GIMNAZIJOS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą. Švietimo raidą privalu grįsti požiūriu į žmogų kaip brangiausią turtą, vertą deramų investicijų. Viena iš švietimo paskirčių gimnazijoje yra suteikti mokiniui specialiąją, pedagoginę, psichologinę, socialinę ir informacinę pagalbą. Todėl svarbu sukurti tinkamą pagalbos teikimo mokiniui struktūrą, kuri galėtų padėti formuoti tęstinį ir visiems prieinamą švietimo paslaugų prieinamumą ir kokybę, padėti siekti dermės su gimnazijos tikslais ir uždaviniais.

2. Švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą.

3. Pagalba mokiniui – tai gimnazijos darbuotojų (mokytojų, klasės vadovų, socialinio pedagogo, logopedo, specialiojo pedagogo, psichologo, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, mokinių profesinio veiklinimo koordinatoriaus ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių bei pedagoginių poreikių tenkinimu, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

4. Pagalbos teikimo tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, kuri leis užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi ir mokymąsi gimnazijoje bei sudarytų prielaidas pozityviai vaiko socializacijai ir pilietinei brandai.

5. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-657 patvirtintu „Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašu“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 patvirtintu „Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 patvirtintu „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu“, Specialiojo ugdymo įstatymu ir kitais įstatymais, Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, mokytojų, klasės auklėtojų bei pagalbos mokiniui specialistų pareigybių aprašymais.

6. Švietimo pagalbą sudaro:

- 6.1. socialinė pedagoginė pagalba;
- 6.2. specialioji pedagoginė pagalba;
- 6.3. specialioji pagalba;
- 6.4. informacinė pagalba;
- 6.5. pagalba gimnazijai ir mokytojui.

II. SITUACIJOS APŽVALGA

7. Gimnazija turi specialistų komandą: specialųjį pedagogą, socialinį pedagogą, psichologą, logopedą, visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, 4 profesinio veiklinimo komandos narius, bibliotekininką, Veikia Vaiko gerovės komisiją:

7.1. socialinis pedagogas vertina ir padeda spręsti problemas, susijusias su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaiko reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo), vykdo saviraiškos, mokymosi motyvacijos, lankomumo, užimtumo, emocinių ir elgesio bei kitų problemų sprendimo prevencines programas;

7.2. psichologas stiprina mokinių (vaikų) psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, prevencinėmis priemonėmis skatina saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos gimnazijoje kūrimą, padeda mokiniams (vaikams) atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiauja su jų tėvais (globėjais, rūpintojais);

7.3. visuomenės sveikatos priežiūros specialistas organizuoja ir įgyvendina pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą gimnazijoje, formuoja teisingą mokinių požiūrį į savo sveikatą ir ugdo sveikos gyvensenos įgūdžius, suteikia pirmąją pagalbą. Teikia sveikatingumo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams;

7.4. mokinių profesinio veiklinimo komandos koordinatorius teikia karjeros paslaugas mokytojams, mokiniams, jų tėvams gimnazijoje – konsultuoja karjeros klausimais, ugdo mokinių karjeros kompetencijas, teikia pagalbą renkantis mokymosi dalykus III, IV gimnazijos klasėse (sudarant individualų ugdymo planą). Organizuoja pažintines ekskursijas į mokymo įstaigas, karjeros muges, profesinio veiklumo renginius gimnazijoje. Organizuoja karjeros paslaugų koordinavimo gimnazijoje, darbo grupės veiklą;

7.5. bibliotekininkas visapusiškai tenkina gimnazijos bendruomenės informacinius poreikius, kaupia ir saugo ugdymo procesui reikalingą literatūrą, vadovėlius, įvairių formų informacijos laikmenas. Bendradarbiauja su mokytojais, padėdamas tinkamai pasirengti ugdymo procesui, sudaryti sąlygas organizuoti bei vykdyti projektinę veiklą, neformaliojo ugdymo veiklos pristatymus, įvairius gimnazijos renginius;

7.6. Vaiko gerovės komisija vertina gimnazijos ugdymosi aplinką, vaikų saugumą, analizuoja mokinių ugdymosi poreikius, problemas ir jų priežastis, nustato švietimo pagalbos priemonių prioritetus, kryptis, teikimo formą; rūpinasi saugia ugdymosi aplinka gimnazijoje; nagrinėja mokinių nenoro lankyti gimnaziją, gimnazijos nelankymo, nesėkmingo mokymosi priežastis; analizuoja elgesio taisyklių pažeidimus, smurto, patyčių, žalingų įpročių, teisėtvarkos pažeidimų atvejus, sutartų tikslų dėl vaiko elgsenos gerinimo pasiekimo rezultatus, vaikui paskirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vykdymą, teikia rekomendacijų mokytojams dėl ugdymo metodų ir darbo organizavimo su mokiniais, kurių elgesys yra nepageidaujamas; sprendama konkretaus mokinio problemas renka informaciją iš mokytojų, klasės vadovų, švietimo pagalbos specialistų, tėvų (globėjų, rūpintojų), vaiko, atsižvelgia į aplinkos ir gimnazijos mikroklimato veiksnius, su kuriais susiduria vaikai (Žr. Vaiko gerovės komisijos darbo tvarkos aprašas).

III. PAGALBOS GAVĖJAI IR TEIKĖJAI

8. Pagalbos gavėjai yra gimnazijos mokiniai.

9. Pagalbos teikėjai – gimnazijos pedagogai bei specialistai.

10. Gimnazija, teikdama pagalbą, bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), vaiko teisių apsaugos tarnybomis, socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis, vietos bendruomene.

11. Pagalbos teikimą gimnazijoje vykdo klasės vadovas, mokytojas, socialinis pedagogas, logopedas, specialusis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, profesinio veiklinimo komandos nariai bei kiti darbuotojai.

12. Klasės vadovas ir mokytojas teikia pagalbą savo klasės ar grupės mokiniams.

13. Socialinis pedagogas telkia gimnazijos pagalbos mokiniui komandą, teikia pagalbą mokiniams, kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos.

14. Specialusis pedagogas atlieka pedagoginį mokinių vertinimą, nustato mokinių žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygį ir jų atitikimą ugdymo programoms; padeda specialiuju poreikiu mokiniams įsisavinti ugdymo turinį (specialiojo pedagogo kabinete ar klasėje) ir lavina jų

sutrikusias funkcijas, atsižvelgdamas į kiekvieno specialiųjų poreikių mokinio gebėjimus, ugdymosi galimybes, mokymosi ypatumus; pataria mokytojams, kaip pritaikyti specialiųjų poreikių mokiniams mokomąją medžiagą ir mokymo priemones, rengti ugdymo programas, pritaikyti ir individualizuoti bendrąsias programas; teikia metodinę pagalbą mokytojams, specialiųjų poreikių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir kitiems asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems ugdymo procese ir juos konsultuoja specialiųjų poreikių mokinių ugdymo klausimais.

15. Logopedas įvertina mokinių kalbos raidos ypatumus, nustato kalbos ir kitus komunikacijos sutrikimus, specialiuosius ugdymosi poreikius gimnazijoje; siūlo skirti specialiąją pedagoginę pagalbą, mokiniams turintiems kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų: sąrašą mokinių, kuriems numato teikti specialiąją pedagoginę (logopedo) pagalbą suderina su gimnaziją aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba ir teikia tvirtinti gimnazijos vadovui, o jam šį sąrašą patvirtinus, pateikia gimnazijos specialiojo ugdymo komisijai; bendradarbiaudamas su mokytojais, specialiųjų poreikių mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais asmenimis, tiesiogiai dalyvaujančiais ugdymo procese, gimnaziją aptarnaujančios pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, numato specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tikslus ir uždavinius, jų pasiekimo būdus ir metodus, atitinkančius specialiuosius mokinių poreikius bei galimybes.

16. Gimnazijos administracija užtikrina pagalbos mokiniui teikimą gimnazijoje ir už jos ribų.

IV. PEDAGOGINĖS, PSICHOLOGINĖS IR SOCIALINĖS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO STRUKTŪRA

17. Gimnazijoje veikia 4 pakopų pagalbos mokiniui teikimo sistema:

17.1. **1. pakopa. Mokytojų ir klasių vadovų teikiama pagalba.** Klasės vadovai ir mokytojai teikia pagalbą savo klasės ar grupės vaikams. Tai yra:

- mokymosi pagalba;
- socialinių įgūdžių formavimo, pilietinės brandos, prevencinė pagalba;
- individualus darbas su mokiniu, jo šeima;
- darbas su klase.

Mokytojai, klasės vadovai privalo:

- suteikti vaikui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu yra taikomas patyčios, smurtas, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;
- pastebėjus ar nustatčius atvejus, kai vaikui padaryti sužalojimai yra smurtinio pobūdžio, apie tai informuoti gimnazijos direktorių, socialinį pedagogą bei vaiko teisių apsaugos skyrių;
- imtis priemonių, kad laiku būtų suteikta pagalba mokiniui, kurio atžvilgiu buvo taikytas smurtas, patyčios, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas, apie tai informuoti suinteresuotas institucijas.

17.2. **2 pakopa. Gimnazijos specialistų teikiama pagalba.** Kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos, kreipiamasi į specialistus, kurie suteikia pagalbą mokiniui, vadovaudamiesi jų veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Gimnazijoje dirba specialistų komanda: socialinis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, profesinio veiklinimo komanda, specialusis pedagogas, logopedas, psichologas.

17.3. **3. pakopa. Komisijų bei darbo grupių teikiama pagalba.** Komisijų, darbo grupių paskirtis – aiškintis netinkamo elgesio, socialinės adaptacijos, mokymosi sunkumų, gimnazijos nelankymo, nusikalstamumo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savizudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių priežastis.

Vaiko gerovės komisija įvertina vaikų specialiuosius ugdymo poreikius, teikia rekomendacijas su vaiku dirbančiam pedagogui bei tėvams, tiria, kaupia duomenis, analizuoja situaciją, dirba konsultacinį darbą. Svarsto mokinių elgesį už grubius vidaus tvarkos taisyklių pažeidimus, smurto, viešosios tvarkos nesilaikymo atvejus. Krizės (netikėtas ir / ar pavojingas

įvykis) gimnazijoje metu siekia įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Organizuoja prevencinius renginius, akcijas, konkursus, susitikimus.

Profesinio veiklinimo komanda suteikia informacijos apie profesijas, skatina planuoti ateitį. Ugdo sugebėjimą tikslingai orientuotis į profesinės veiklos ir tolesnių studijų sritį.

17.4. 4. pakopa. Kitų institucijų pagalba. Gimnazija bendradarbiauja su sveikatos, policijos, socialinėmis, vaiko teisių ir kitomis institucijomis, dirbančiomis su vaikais, dėl pagalbos teikimo gimnazijoje ir už jos ribų: Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Vaikų teisių apsaugos skyriumi, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi, Vilkaviškio rajono pirminės sveikatos priežiūros centru, Vilkaviškio darbo birža, Vilkaviškio rajono policijos komisariato Viešosios tvarkos skyriumi, nepilnamečių reikalų pareigūnais. Visos struktūroje nurodytos pakopos glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje: abipusė atsiskaitomybė, bendras planavimas, pagalbos teikimo vaikui aptarimas.

18. Visos pakopos vadovaujasi bendrais pagalbos teikimo principais:

18.1. lygių galimybių – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;

18.2. visuotinio – pagalba teikiama visiems gimnazijos mokiniams, kuriems jos reikia;

18.3. kompleksiško – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (socialine, specialiąja pedagogine, specialiąja, sveikatos priežiūros, informacine);

18.4. veiksmingumo – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;

18.5. individualumo – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias gimnazijos problemas.

V. DOKUMENTAI, REGLAMENTUOJANTYS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMĄ

19. Pagalbą mokiniui reglamentuoja:

19.1. Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas;

19.2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2001 m. gruodžio 14 d. įsakymu 1667 patvirtinta „Socialinio pedagogo pareiginė instrukcija“ (2012 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. V-1235 redakcija);

19.3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 663 patvirtintas „Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas“;

19.4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 patvirtintas „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašas“;

19.5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ISAK-2676 patvirtintas „Mokyklos specialiojo pedagogo bendrųjų pareiginių nuostatai“ (2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo Nr. V-657 redakcija);

19.6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 patvirtintas „Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašas“ (2017 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. V-319 redakcija);

19.7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-657 patvirtintas „Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašas“;

19.8. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 patvirtintas „Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašas“;

19.9. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. V-1265/V-685/A1-317 „Mokinių, turinčių specialiųjų poreikių, grupių

nustatymo ir jų specialiųjų poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašas“ (2013 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. V-718/V-762/A1-433 redakcija);

19.10. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu V-1775 patvirtintas „Mokinio specialiųjų poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimo ir specialiojo ugdymosi skyrimo tvarkos aprašas“ (2013 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. V-680 redakcija);

19.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 patvirtintas „Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašas“ (2016 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. V-966/V-672 redakcija);

19.12. Lietuvos Respublikos Bibliotekų įstatymas;

19.13. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-1090/a1-314 patvirtintas „Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašas“.
